

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-2024/14/-НА-СТА-ТТЗ

ТӨВ АЙМГИЙН БАЯНЦАГААН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН 2023 ОНЫ
САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД
ХИЙСЭН АУДИТЫН ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН

Зуунмод 2024 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал

Утас: 70272582 Цахим хаяг: khishigjargalts@audit.gov.mn

Аудитын менежер О.Амаржаргал

Утас: 70273463 Цахим хаяг: amarjargalo@audit.gov.mn

Аудитор Б.Одбилэг

Утас: 70272287 Цахим хаяг: odbilegb@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу. Цахим хаяг: www.audit.mn

АГУУЛГА

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт
2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга
.....
 - 3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа
 - 3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин
 - 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал
 - 3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт
4. Аудитын тайлан.....
 - 4.1 Ерөнхий зүйл.....
 - 4.2 Материаллаг байдал.....
 - 4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт
.....
 - 4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал
.....
 - 4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт
.....
 - 4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....
5. Аудитын илрүүлэлт
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ЗГУМС	Засгийн газрын удирдлага мэдээллийн систем

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

41100, Төв аймаг, Зуушмод сум
Утас: 70272582. Цахим шуудан: tuv@audit.gov.mn
Цахим хаяг: www.audit.mn

Танай 2024.03.28 -ны № 01/220 -г

ТӨВ АЙМГИЙН БАЯНЦАГААН
СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Д.ХҮРЭЛБААТАР ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Төв аймгийн Бүрэн сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Төв аймгийн Баянцагаан сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Төв аймгийн Баянцагаан сумын Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 2023 оны жилийн эцсийн хэрэгжилтийг сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2023 оны 12 дугаар сарын 18-ны өдрийн хуралдааны 05 дугаар тогтоолоор 86,7 хувь буюу "Тодорхой үр дүнд хүрсэн" гэж дүгнэгдсэн байна. Сумын төсөвт төвлөрүүлэх орлогын төлөвлөгөө 423,834.3 мянган төгрөг батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 459,372.8 мянган төгрөг төвлөрүүлж 108,3 хувиар давуулан биелүүлсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Төв аймгийн Баянцагаан сумын Засаг дарга тайлант онд түүхт ойн бүтээн байгуулалтын жилийн хүрээнд иргэдийн санал санаачилгаар орон нутгийн хөгжлийн

G/Arkhir/Alban bichig 2024/ A4

010000580

сангийн хөрөнгөөр 494,200.0 мянган төгрөгийн ажлыг хийж гүйцэтгэж, данс бүртгэлд тусгасан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ. Тус санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

		/мянган төгрөгөөр/		
Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Тодруулга	2022.12.31	2023.12.31
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН		1,433,480.8	1,465,058.6
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	3а, 3б	905,058.9	638,643.6
33	АВЛАГА	5а, 5б, 6а, 6б	377,554.6	668,875.5
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	8а, 8б, 8в	150,867.3	157,539.6
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН		1,480,068.0	2,277,403.7
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	12а, 12б, 12в	1,480,068.0	2,277,403.7
39200	Биет хөрөнгө		1,476,852.0	2,274,187.7
39300	Биет бус хөрөнгө	13	3,216.0	3,216.0
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II		2,913,548.8	3,742,462.3
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР		11,358.8	28,351.9
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	15а, 15б	11,358.8	28,351.9
41300	Өглөг	17а, 17б	11,358.8	28,351.9
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН		2,902,190.0	3,714,110.4
51	Засгийн газрын хувь оролцоо		2,902,190.0	3,714,110.4
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал		481,759.6	481,759.6
51200	Хуримтлагдсан үр дүн		2,117,902.8	2,929,823.2
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү		302,527.6	302,527.6
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V		2,913,548.8	3,742,462.3

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

		/мянган төгрөгөөр/		
Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Тодруулга	2022.12.31	2023.12.31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)		2,484,070.3	2,529,359.3
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО		229,910.6	451,215.1
110	Орлогын албан татвар		184,285.1	282,480.9
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар		189,976.5	290,638.1
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт		-5,691.3	-8,157.2
113	Хөрөнгийн албан татвар		27,867.5	41,984.4
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж		17,757.9	126,749.8
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1а, 1б	509,224.4	770,554.5
120	Нийтлэг татварын бус орлого		509,224.4	770,554.5
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО		1,744,935.3	1,307,589.7
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2а, 2б	1,958,978.2	1,348,194.8
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		1,756,359.2	1,221,302.1
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		904,102.4	1,216,012.1
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		292,992.3	450,730.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		34,682.5	53,824.6
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		248,615.2	45,941.2
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		64,894.3	55,991.3
2105	Нормативт зардал		29,488.7	17,570.7
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		12,080.3	21,205.3
2107	Томилолт, зочны зардал		6,208.1	5,772.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		29,873.1	54,843.3
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		185,268.0	510,133.9
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		852,256.8	5,290.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ		202,619.1	126,892.8
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)		525,092.1	1,181,164.5

IV	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН		0.0	427.0
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН		4,247,873.7	369,671.0
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)		-3,722,781.7	811,920.4

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн	Цөөнхийн хувь оролцоо	Нийт цэвэр хөрөнгө/өмч
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	6,705,108.9	0.0	6,705,108.9
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,902,190.0	0.0	2,902,190.0
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	6,624,971.7	0.0	6,624,971.7
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-80,137.2	0.0	-80,137.2
9	Тайлант үеийн үр дүн	-3,722,781.7	0.0	-3,722,781.7
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,902,190.0	0.0	2,902,190.0
20	2023 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	3,714,110.4	0.0	3,714,110.4
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,902,190.0	0.0	2,902,190.0
19	Тайлант үеийн үр дүн	811,920.4	0.0	811,920.4

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Тодруулга	2022.12.31	2023.12.31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)		2,253,671.4	1,955,971.2
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО		229,910.6	459,372.3
110	Орлогын албан татвар		184,285.1	290,638.1
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар		189,976.5	290,638.1
113	Хөрөнгийн албан татвар		27,867.5	41,984.4
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж		17,757.9	126,749.8
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж		2,622.6	4,519.7
1181	Газрын төлбөр		13,135.4	17,830.0
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр		2,000.0	104,400.0
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО		280,784.1	198,509.6
120	Нийтлэг татварын бус орлого		280,784.1	191,009.6
122	Тусламжийн орлого		0.0	7,500.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО		1,742,976.7	1,298,089.3
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН		1,681,421.5	1,286,456.5
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		1,681,421.5	1,286,456.5
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		799,201.1	1,283,516.5
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		292,992.3	452,567.1
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		34,682.5	55,205.5
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		248,615.2	45,941.2
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		28,828.4	27,336.6
2105	Нормативт зардал		29,627.7	1,000.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		13,869.4	6,300.0
2107	Томилолт, зочны зардал		4,674.1	5,613.0

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		32,936.5	44,349.8
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		112,975.0	645,203.3
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		882,220.4	2,940.0
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)		572,249.9	669,514.7
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)		381,955.0	901,330.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ		381,955.0	901,330.0
2200	Дотоод эх үүсвэрээр		381,955.0	901,330.0
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)		-381,955.0	-901,330.0
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН		-99,365.4	-34,600.0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ		99,365.4	34,600.0
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)		90,929.4	-266,415.3
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		814,129.4	905,058.9
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		905,058.9	638,643.6

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,453,009.9	1,920,132.4
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,108,029.8	984,202.4
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,105,029.8	981,262.4
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	450,144.9	432,474.1
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	56,268.1	53,175.1
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	310,291.8	286,065.6
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	25,951.8	25,732.0
2105	Нормативт зардал	1,000.0	1,000.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	11,450.0	10,168.5
2107	Томилолт, зочны зардал	5,687.0	5,613.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	48,498.4	43,209.8
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	195,737.8	123,824.4
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	3,000.0	2,940.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	3,000.0	2,940.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	1,242,980.1	901,330.0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	102,000.0	34,600.0
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,453,009.9	1,542,250.7
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	367,727.0	358,521.4

32	ОРОН НУТГИЙН ТӨ СӨӨ С САНХҮҮЖИХ	1,116,708.4	1,132,424.3
35	ТӨ СӨ ВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	918,574.5	43,805.1
36	ТУСЛАМЖИЙН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭС САНХҮҮЖИХ	50,000.0	7,500.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	673,862.8
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.0	295,981.1
6	ТӨ СВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	58	46
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2	2
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	28	22
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	28	22

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

		/мянган төгрөгөөр/	
Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	190,787.1	304,896.9
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	90,787.1	304,896.9
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	43,432.5	283,868.0
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	0.0	20,093.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	0.0	2,030.4
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	2,976.6	1,604.6
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	300.0	1,140.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	40,155.9	259,000.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	47,354.6	21,028.9
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	23,832.2	0.0
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	23,522.4	21,028.9
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	100,000.0	0.0
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	100,000.0	0.0
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	188,289.2	304,896.9
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	188,289.2	304,896.9
III	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	-2,497.9	0.0
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	2,497.9	0.0
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.0	0.0

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 63,177.3 мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрснээс, 3,007.5 мянган төгрөгийн зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 60,169.8 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага, 1 зөвлөмж өгсөн.

5.1 Төлбөрийн акт

Илрүүлэлт: Аудитаар Засаг даргын тамгын газрын нэмэлт санхүүжилтийн дансанд орон нутгийн нэмэгдэл олгохоор батлагдсан цалингийн зардлаас зарцуулагдаагүй үлдэгдэл 3,007,539.42 төгрөгийг аймгийн нэмэлт санхүүжилтийн татан төвлөрүүлэлтийн дансанд төвлөрүүлээгүй зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 45 дугаар зүйлийн 45.2-д “Төсвийн захирагчийн төсвийн дараах зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг төсвийн хэмнэлтэд тооцохгүй бөгөөд тухайн үлдэгдлийг тухайн шатны төсвийн ерөнхий дансанд төвлөрүүлнэ”, 45.2.2-д “Төлөвлөсөн төсөл, арга хэмжээ хэрэгжээгүйн улмаас, эсхүл тоо хэмжээ нь буурснаас бий болсон үлдэгдэл” гэсэн заалтыг мөрдөж ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т “Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно”, Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.3.4-д “төсөвт төвлөрүүлэх ёстой татварын болон татварын бус төсвийн орлогыг төсөвт дутуу төвлөрүүлсэн эсвэл төвлөрүүлээгүй” гэж заасныг үндэслэн төлбөрийн акт бичив.

5.2 Албан шаардлага

1. Орлого бүрдүүлэлттэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

1. Орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогын батлагдсан төлөвлөгөө 411,125.6 мянган төгрөг, гүйцэтгэлээр 459,372.2 мянган төгрөг төвлөрсөн ба 16 нэр төрлийн орлогоос 5 нэр төрлийн орлого нийт 52,012.7 мянган төгрөгөөр тасарсан, ХХОАТ-ын буцаалт болох 8,157.1 мянган төгрөгийг аймгийн төсөвт төвлөрүүлээгүй орон нутгийн ерөнхий орлогын дансанд үлдэгдлээр тайлагнасан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.1-д “Хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх” гэж заасныг болон Санхүүгийн тайлангийн аудитын “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь заалт болон МҮЕА-ын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар батлагдсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.3.8-д “Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т заасан бусад нөхцөл байдал үүссэн” бол албан шаардлага өгнө гэсний дагуу шийдвэрлэв.

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

5.3 Зөвлөмж

Илрүүлэлт:

1. Төсөвт байгууллагуудын төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээг сар бүр ЗГУМС-тэй тулган баталгаажуулахгүй өр, авлагыг бүрэн тусгаж мэдээлэхгүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.4-д “Төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээг сар бүрээр, санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг улирал, хагас жил бүтэн жилээр бэлтгэ тайлагнана”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д “Дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Төсөвт байгууллагуудын төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээг сар бүр Төрийн сангийн төлбөр тооцооны журмын дагуу холбогдох маягтаар гаргуулан авч хянан баталгаажуулж байх.

Дээрх зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д “Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ” заалтын дагуу ирүүлж, зөвлөмж болон албан шаардлагын биелэлтийг 2024 оны 6 дугаар сарын 14-ний өдрийн дотор Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. Санхүүгийн тайлангийн аудитад хамрагдсан байгууллагуудын санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарла лттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзса
Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулса		Аудит хийгээгүй	7	8				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	1		1					
2	Засаг даргын тамгын газар	1	1				1		
3	Байгалийн нөхөн сэргээлтийн барьцаа сан	1		1					
4	Хоршоо хөгжүүлэх сан	1		1					
5	Эмийн эргэлтийн сан	1		1					
6	Орон нутгийн хөгжлийн сан	1		1					
	НИЙТ	6	1	5			1		

7. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/										
Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс			
							Залруулсан		Залруулаагүй	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	1	533.20			1	533.20	1	533.20		
Засаг даргын Тамгын газар	3	61,437.60			3	61,437.60	2	57,447.30	1	3990.3
Дүн	4	61,970.8	0.0	0.0	4.0	61,970.8	3.0	57,980.5	1.0	3,990.3

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/									
Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс						
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Засаг дарга	4	63,177.3	1	3007.5	2	60,169.8	1	0.00	
Засаг даргын Тамгын газар	3	1,171,178.8	1	13,029.8	1	1,157,213	1	936.4	
Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	4	132,498.2	1	1,518.8	3	130,979.40	-	-	